

CHILDREN AND WORKING PARENTS

ДЕЦА И РАБОТЕЩИ РОДИТЕЛИ

DR SILVANA QUATTROCCHI MONTANARO

Д-Р СИЛВАНА КУАТРОЧИ МОНТАНАРО

Dr Silvana Quattrocchi Montanaro was a medical doctor specializing in Psychiatry. She began her Montessori work with Senorina Costa Gnocchi in the 1950's. In 1979 she was invited by Mario Montessori to give the first AMI Assistants to Infancy Training Course, which she delivered in Rome the following year. She died in 2018.

During preparation courses for birth and parenthood and at workshops dealing with the first part of the human life (pregnancy and the child's first three years), these questions are frequently asked: "Is it possible to work and, at the same time, to raise a family?"; and, "Can the children of working parents receive the care and attention necessary for the development of happy, integrated human beings?"

I have been thinking a lot about the answers, especially over the last fifteen years, and I wish to share with you my understanding which I verified through my involvement working with Infant Communities.

If we follow Maria Montessori's vision of the human being based on the discovery of the child, education must be an "aid to life", and these aids vary according to the different planes of development. It is the knowledge of the special characteristics of each plane that help us understand what we must offer to children. Nowadays it is impossible to talk about education without considering the pregnancy. Maria Montessori herself was well aware of this. We know that pregnancy is a time of many changes. From the union of two reproductive cells, a single cell, the zygote, is formed and implanted into a specially prepared environment, the uterus. The next 8-10 weeks are called the embryonic period during which (and this is still a wonder to me) all the parts of our body are formed. The fetal period completes the pregnancy, during which the child grows and the various systems and their functions develop. The child in the uterus is in a continuous relationship with the environment because all sensory organs develop early. The rich sensory input reaching the fetus provides much information. Parents should take advantage of this period and talk, sing and expose the child to music in order to start their family relationships. Fathers and mothers must prepare themselves for parenthood and be ready for the moment of birth.

The process of birth is not only the passage from the internal to the external environment, but it is primarily a total change in the way of living. It is the experience of a completely different world in which a much greater possibility of growth begins. Maria Montessori says on page 81 of the Italian edition of *The Absorbent Mind*: "It is evident that something of the greatest importance happens in the first days of life." We should arrive at this moment ready to respond in the appropriate way.

Once the child is born, the parents must establish a new way of living and organize their lives to accommodate the special needs of this human being. It is not simply a change from two persons living together to three persons living together. It is the presence of a third human being whose needs are very different from those of his/her parents. Even though parents attended preparation courses and studied topics like breastfeeding, bathing and changing a baby, the real presence of a newborn can cause difficulties when trying to rearrange the family routine around a child. This is particularly so when the child eats 6-7 times a day (some of the meals occurring during the night),

Д-р Силвана Куатрочи Монтанаро е доктор, със специализация по психиатрия. Тя започва работата си по метода Монтесори заедно с госпожица Коста Ночи през 1950 г. През 1979 г. получава покана от Марио Монтесори да проведе първият курс за обучение за Помощници в ранното детство на МАМ. Тя провежда този курс в Рим през 1980 г. Почива през 2018 г.

По време на подготовителните курсове за раждането и родителството, както и на работни срещи, занимаващи се с първата част от човешкия живот (бременността и първите три години от живота на детето), често се задават следните въпроси: "Възможно ли е да работим и едновременно да създадем семейство?" и "Могат ли децата на работещите родители да получат грижата и вниманието, които са им необходими за развитието като щастливи, интегрирани човешки същества?"

Много съм мислила за отговорите, особено през последните петнадесет години и бих искала да споделя с вас моето разбиране, което съм затвърдила чрез участието си в работа с общности на малки деца.

Ако следваме визията на Мария Монтесори за човешкото същество, което се основава на откриването на детето, то възпитанието трябва да е "в помощ на живота", а тази помощ варира според различните плоскости на развитието. Познаването на специфичните характеристики на всяка плоскост е онова, което ни помага да разберем какво трябва да предложим на децата.

В днешно време е невъзможно да говорим за възпитание без да помислим за бременността. Самата Мария Монтесори е била съвсем наясно с това. Знаем, че бременността е време на много промени. От сливането на две репродуктивни клетки, се образува една, зиготата, и тя се вписва в специално подготвената среда, утробата. Следващите 8-10 седмици се наричат ембрионен период, през който (и това продължава да ме изумява) се формират всички части на тялото ни. Ембрионалният период завършва бременността, когато детето израства и се развиват различните му системи и техните функции. Детето в утробата е в непрекъсната връзка със средата, тъй като всички сетивни органи се развиват рано. Огромният сетивен принос, който зародишът получава, осигурява голям обем информация. Родителите трябва да се възползват от този период и да говорят, пеят и да пускат музика на детето, за да положат началото на семейните взаимоотношения. Бащите и майките трябва да се подготвят за това да са родители и да са готови за момента на раждането.

Процесът на раждането не е само преминаване от вътрешната към външната среда. Той е на първо място пълна промяна в начина на живот. Това е преживяване в напълно различен свят, в който започва значително по-голяма възможност за израстване. На стр. 81 в италианското издание на *Попиващото съзнание* Мария Монтесори казва: "Очевидно е, че през първите дни от живота се случва нещо от огромно значение". Трябва да достигнем този момент с готовност да отговорим по подходящ начин.

След раждането на детето родителите трябва да създадат нов начин на живот и да организират животите си така, че да посрещнат специалните потребности на това човешко

and as the baby is changed as many times as he/she is fed (or even more), and as the baby needs to be comforted when crying (and often without the parent even understanding the reason for the baby’s crying)! In a few weeks, even the most dedicated parents can become distressed and/or frustrated. Many times parents confess that they never imagined that the presence of a child could bring about so many changes. This first period, the 6-8 weeks after birth, called symbiotic life, is the most difficult because the child must establish a preferential relationship with the mother through the time they spend together. If we think for a moment about it, we would easily realize that after the child spends continuous time with us during the pregnancy, we pas to a period where the child is every day more capable of entertaining himself, especially if helped with an appropriate sensory stimulation and freedom of movement. Yet it is also clear that a newborn needs a lot of the mother’s time during this period. In many countries working mothers have three months off after birth. This amount of time is absolutely necessary for a happy transition. When this amount of time is not given, the parents should work out a plan which allows the mother to be free for at least the first three months and allows the father to be free for the first 2-3 weeks. The easiest way could be to save vacation time for the moment of the child’s arrival. This is possible because the pregnancy usually lasts 280 days; we know with anticipation that a child will arrive on such-and-such a date, so there is time to make plans. The tale of the stork delivering a child at our house has become obsolete! The importance of the father’s presence as a help and protective barrier can never be underlined enough.

A prepared father knows the importance of the special relationship that must be established between the mother and the child through nursing. He also knows that especially in the first weeks it takes a lot of time for breastfeeding and maternal care. So the first role of the father at the begging of symbiotic life is to be a protective barrier.

At home it is difficult to avoid being disturbed during mealtimes or when resting. A new daily routine must be established, and the support of a partner who understands the situation is extremely important.

With such intelligent protection, the gratifying experience of symbiotic life is more attainable, and the first message to the newborn about the new environment is more positive. These experiences will form the components for the child’s basic trust. Silvana Montanaro, **Understanding The Human Being**.

When the first three months have passed, the mother has overcome the transitional period of puerperium. She has reached the physical and psychological adjustment of motherhood and feels ready to resume her duties outside the home. The big problem is the child’s care during her absence. The child must enter an Infant Community or be left at home with a caregiver. There are some ways that can facilitate this change and can allow the child to develop well from all points of view. Depending on the country in which the parents live, it may be possible to choose a part-time work schedule until the weaning time is completed, sometime around 8-10 months of age.

Although a child of three months is perfectly capable of distinguishing between the two different environments, the home and the Infant Community, we must help him to understand and adapt to this new situation. The knowledge of the sensitive pe-

същество. Това не е просто промяна от двама човека, които живеят заедно, към трима човека, които живеят заедно. То се изразява в присъствието на трето човешко същество, чиито потребности са много различни от тези на родителите му. Въпреки че родителите са присъствали на подготовителни курсове и са учили неща като кърмене, къпане и преобличане на детето, истинското присъствие на новороденото може да породи трудности при опитите да се реорганизира рутината на семейството заради детето. Това е особено вярно, тъй като бебето се храни 6-7 пъти на ден (понякога това се прави през нощта), тъй като бебето се преоблича толкова пъти колкото се храни (или дори повече), както и защото бебето трябва да бъде успокоявано, когато плаче (и често дори без родителят дори да разбира причината, поради която то плаче)! За няколко седмици дори и най-отдадените родители може да се депресират и / или да се разстроят. Много често родителите признават, че изобщо не са си представяли, че присъствието на детето може да породи толкова много промени.

Този първи период, 6-8 седмици след раждането, наречен симбиотичен живот, е най-труден, тъй като детето трябва да установи преференциално взаимоотношение с майката чрез времето, което те прекарват заедно. Ако си помислим за малко за това, лесно ще си дадем сметка, че след като детето прекарва непрекъснато време с нас през бременността, преминаваме през период, в който детето с всеки ден все повече е в състояние да се забавлява само, особено, ако му се помага с подходяща сетивна стимулация и свобода на движението. И въпреки това също е ясно, че новороденото има потребност да му се отделя много време от страна на майката в този период.

В много държави работещите майки имат отпуск три месеца след раждането. Това време е абсолютно необходимо за щастлив преход. Когато не се дава такова време, родителите трябва да изработят план, който позволява на майката да бъде свободна поне през първите три месеца, а на бащата – поне през първите 2-3 седмици. Най-лесният начин това да стане е да се натрупат отпуски до момента на раждането на детето. Това е възможно, защото бременността обикновено продължава 280 дни; ние тръпнем в очакване бебето да се появи на еди коя си дата, така че има време да се направят планове. Разказите за щъркела, който донася бебето у дома, вече са остаряла работа!

Няма начин да се подчертае достатъчно колко е важно присъствието на бащата като помощник и като защитна бариера. Подготвеният баща знае колко е важно специалното взаимоотношение, което трябва да се създаде между майката и детето чрез кърменето. Той също така знае, че особено през първите седмици, кърменето и майчината грижа отнемат много време. Затова първата роля на бащата в началото на симбиотичния живот е да бъде защитна бариера.

Подготвеният баща знае колко е важно специалното взаимоотношение, което трябва да се създаде между майката и детето чрез кърменето. Той също така знае, че особено през първите седмици, кърменето и майчината грижа отнемат много време. Затова първата роля на бащата в началото на симбиотичния живот е да бъде защитна бариера.

У дома е трудно да се избегнат смущенията между храненията или при почивка. Трябва да се изгради нова рутина за деня, а подкрепата от партньор, който разбира ситуацията, е изключително важна.

С подобна интелигентна защита, удовлетворителното преживяване по време на симбиотичния живот е постижимо, а първото послание към новороденото, което новата заобикаляща среда отправя, е по-позитивно. Тези преживявания ще формират компонентите на базисното доверие у детето.

Силвана Монтанаро, Как да разберем човешкото същество

Когато минат първите три месеца, майката е превъзмогнала прехода в следродилния период. Тя е достигнала физическото и психологическото приспособяване към майчинството и се чувства готова да поеме отново задълженията си извън дома. Големият проблем е грижата за детето по време на нейното отсъствие. Детето трябва или

riods can guide us. Children of this age are in the sensitive period for order, and they have an internal clock that can’t be changed continuously. It is the respect for this order that brings out the first and most important commitment of working parents: self-discipline.

Children who attend an Infant Community (or are left with a caregiver) must wake up in the morning with the mother present, be changed by her and receive their first meal from her even if it is a bottle. The day must start at the home environment and, only after that is the child told (an exact explanation of what the parent is going to do) that we are preparing to go out, together or alone. All this action needs a certain amount of time, so it is necessary that we get up early. This also means that we must go to bed on time in order to be well-rested when our long day starts.

Then the child goes to the car (or any other means of transportation), and we arrive at the Infant Community. The moment in which the child must pass from the accompany parent to the caregiver is a crucial one and needs its own routine. The parent must talk again to the child about what is happening. The French psychoanalyst Francoise Dolto says in her book, *La Cause des Enfants*, that the human being is capable of understanding language from the moment that he/she can hear it. Because of my experience, I quite agree with this. Children can understand the message we express with words and are reassured by the repetition of the message. Very rapidly they can put the word in relationship with what will come and feel secure and in control of reality, not just submerged by it. Their life becomes a sequence of repeated happenings that are announced and can be well understood. This contributes enormously to a happy adaptation in the new environment.

At the beginning, and for at least a couple of weeks, the same caregiver should be available at the moment of receiving the child so the child can recognize the face, voice and uniform. These become the new points of reference in the environment. The uniform is especially important. It can be any comfortable dress and style. The caregiver chooses, but it must always be the same so the color and shape can be easily recognized by the child. The point of view of small children who are usually on the floor or, even when they walk, is very low; they see mainly the adult’s legs and the lower part of his or her dress.

When the child enters a new environment, the parents should be sure that all the useful information (like the quantity of food, the way it is given, the preferred position for sleeping, etc.) are given to the people who will take care of the child. These are important details that can facilitate the acceptance of the new place and help link the life in the Infant Community with the life at home.

Another crucial moment is when the parent comes to pick up the child. Again, the child must leave a place where he/she lives and return to a different one where the relationship with the people is also different. It is this emotional aspect that must be carefully considered and helped. We must wait for the moment in which the child is not concentrating on any work or observation before calling his/her name. When we have gotten the child’s attention, we must say his/her name announcing, “Marc, your mother (or father or whoever the person is) is here.” We offer our arms and only when the child starts a movement towards us do we pick him/her up (or hold his/her hand) and bring

да се присъедини към общност, в която се полагат грижи за бебето, или да бъде оставено у дома с човек, който да се грижи за него. Има няколко начина, по които тази промяна може да бъде улеснена и които могат да позволят на детето да се развива добре от всички гледни точки. В зависимост от държавата, в която живеят родителите, е възможно да се избере почасов работен график докато премине етапа на отбиването, понякога до около 8-10 месечна възраст. Въпреки че дете на три месеца е напълно способно да направи разграничение между две различни среди, дома и детските ясли, ние трябва да му помогнем да разбере и да се адаптира към тази нова ситуация. Познаването на чувствителните периоди може да ни насочи. Децата на тази възраст са в чувствителен период за ред и те имат вътрешен часовник, който не може да се променя непрекъснато. Точно уважението към този ред е онова, което налага първия и най-важен ангажимент за работещите родители: самодисциплината.

Децата, които ходят на детски ясли (или остават с човек, полагащ грижи за тях) трябва да се будят сутрин в присъствието на майката, да бъдат преобличани от нея и да получават първото си хранене от нея, дори ако това е с бутилка. Денят трябва да започва в домашна среда и само след това на детето се казва (с точно обяснение какво ще прави родителя), че се подготвяме да излизаме, заедно или сами. Цялото това действие отнема определено време, затова е необходимо да ставаме рано. Това означава, че трябва да си лягаме навреме, за да сме добре отпочинали, когато започне дългия ни ден.

След това детето трябва да отиде до колата (или другото превозно средство) и така да пристигнем в детската ясла. Моментът, в който детето трябва да премине от компанията на родителя към човека, който полага грижи за него, е жизнено важен и за него е необходима конкретна рутина. Родителят трябва отново да говори на детето за онова, което се случва. В книгата си *La Cause des Enfants* френската психоаналитичка Франсоаз Долто казва, че човешкото същество е способно да разбере езика от момента, в който го чуе. Въз основа на опита си, напълно съм съгласна с това. Децата могат да разберат посланието, което отправяме с думи и да бъдат убедени чрез повторение на посланието. Те много мързо могат да създават връзка между думата и онова, което ще се случи и да се почувстват сигурни и с контрол върху реалността, а не да бъдат погълнати от нея. Техният живот се превръща в поредица от повтарящи се случки, които им биват съобщавани и могат да бъдат добре разбрани. Това има огромен принос към щастливата адаптация в новата среда.

В началото и поне в продължение на две седмици един и същ човек, който полага грижи, трябва да е на разположение при приемането на детето, така че то да може да разпознае лицето, гласа и униформата му. Тези неща се превръщат в новите референтни точки в средата. Униформата е особено важна. Тя може да е всяка удобна рокля във всякакъв стил. Човекът, който полага грижите, избира, но тя винаги трябва да е в един и същ цвят и форма, която може лесно да бъде разпозната от детето. Точката, от която гледат малките деца, които обикновено са на пода, или дори и когато вече ходят, е чного ниска; те виждат основно краката и долната част от облеклото на възрастния.

Когато детето влезе в нова среда, родителите трябва да са сигурни, че всичката полезна информация (като например количество на храната, начина, по който се дава, предпочитаната поза за сън и т.н.) е предоставена на хората, които ще се грижат за детето. Това са важни детайли, които могат да улеснят приемането на новото място и да помогнат за установяване на връзка между живота в детската ясла и живота у дома.

Друг жизнено важен момент е когато родителят се връща, за да вземе детето. Отново детето трябва да напусне

the child to the parent.

Here we must protect the child's time. The parent can smile and offer his/her arms, but wait for the child's response and never grasp the child before he/she is ready. When doing it, we must avoid embracing the child too strongly. Just smile, pick the child up and keep him in your arms. Talk to the child and explain what we are going to do: "We put your coat on, and we go to the car and drive home." Move slowly, dress the child, help him into the car, and when you reach the house, undress the child and finally resume your special, loving relationship with him/her.

Now we can be more affectionate, talk and enjoy life together, involving the child in the preparation of the meal or other domestic chores. As is appropriate to the child's age, we can just bring the child into the kitchen so he/she can observe us while we explain what we are doing, or the child can be directly involved in the work. The evening meal is a cornerstone in the life of the child: at breast, with the bottle, or at the table with both parents – this meal must be a moment of encounter and relationship. The family members are again together in their environment and they share, as much as possible, the activities of their life together.

It is necessary for the child to go to sleep on time in order to be able to deal with rising early the next morning. Even during weekends and festivities, the routine must be maintained for a young child.

Parents of small children must acknowledge that some of their previous activities are no longer possible. Movies, concerts, and theatre need to be forgotten for a certain time because the education of a child, along with the long working hours, do not allow it. Even when a good babysitter is available, we must understand that we still need to give time to the demanding task of educating a human being. But this is just the first 2-3 years when the foundation of the personality is built. If we want to help our children properly, to witness their growth and to enjoy the process of education, we must allow ourselves the time. This is possible only by reducing drastically, for a certain time, many activities. The priorities must change and our scale of values must adapt to the new situation. But, I wish to underline again that this sacrifice is temporary, for just a few years. It is possible to see friends and relatives but at lunch. Friday night dinners are not advisable because the child will wake up exactly at the same time on Saturday morning. If we go to bed late, we can still respond to the child's needs, but if we are tired, a lot of the joy of this work is lost. It is difficult to enjoy an relationship when the only desire is to continue to sleep. We must give ourselves time to rest.

What I call a "Parents' Support Group" can be very important and helpful at this time. Two, three or four couples (not too many) who live nearby and share the same educational ideas can see each other regularly so the children soon come to know all the adults and trust them. It is, in a certain sense, like the experience of an extended family. When one couple needs one evening off (with sleep the next morning) or a very short vacation, or unexpected emergencies arise, the children can be given to the friends who know the child's habits and are familiar to the children. It is an important form of mutual help that can provide for the parents needs while at the same time protecting the children.

If we plan our life well and change our routine accord-

мястото, където живее и да се върне на друго място, където взаимоотношенията с хората са различни. Точно този емоционален аспект трябва да се обмисли внимателно и да бъде подпомогнат. Ние трябва да изчакаме момент, в който детето не е концентрирано върху някаква работа или наблюдение преди да извикаме името му. Когато вече сме привлекли вниманието му, ние трябва да кажем името и да заявим: "Марк, майка ти (или баща ти, или който и да било друг човек) е тук". Често протягаме ръце и, само ако детето започне да се движи към нас, го вдигаме (или го хващаме за ръка) и го водим при родителя.

Тук трябва да защитаваме времето на детето. Родителят може да се усмихне и да протегне ръце, но трябва да се изчака реакцията на детето и никога то да не се гушка преди да е готово. Когато го правим, трябва да избягваме да прегръщаме детето твърде силно. Просто се усмихваме, вдигаме детето и го държим в ръцете си. Говорим му и обясняваме какво ще направим: "Ще облечем палтото ти и ще отидем в колата и ще се приберем у дома". Движете се бавно, облечете детето, помогнете му да се качи в колата и, когато стигнете у дома, съблечете детето и най-накрая подновете специалното си, любящо взаимоотношение с него.

Сега можем да бъде по-любеобвилни, да говорим и да се радваме на живота заедно, да включваме детето в подготовката на храната или на други домакински задачи. Ако е подходящо за възрастта на детето, можем да го доведем в кухнята, където то може да ни наблюдава докато обясняваме какво правим, или детето може директно да участва в работата. Вечерното хранене е крайъгълен камък в живота на детото: кърмене, бутилка или на масата с двамата родители – това хранене трябва да е момент на общуване и връзка. Членовете на семейството са отново заедно в средата си и споделят колкото е възможно повече за дейностите от съвместния си живот.

Необходимо е детето да заспи навреме, за да може да се справи с ранното ставане на следващата сутрин. Дори през уикендите и в почивните дни, рутината на малкото детет трябва да се поддържа.

Родителите на малките деца трябва да си дадат сметка, че някои от предишните им дейности, вече не са възможни. За определен период от време трябва да се забравят филмите, концертите и театъра, тъй като възпитанието на детето, наред с дългия работен ден не го позволяват. Дори когато е на разположение добра бавачка, трябва да разберем, че все пак трябва да посветим време на възискателната задача да възпитаем човешко същество. Но това е само през първите 2-3 години, когато се полага основата на личността. Ако искаме да помогнем както трябва на децата си, да станем свидетели на тяхното изграждане и да се радваме на процеса на възпитанието, трябва да отделим време. Това е възможно, само ако за известен период от време намалим драстично много дейности. Приоритетите трябва да се променят и мащабът на ценностите ни трябва да се адаптира към новата ситуация. Но бих искала да подчертая отново, че тази саможертва е само временна, само за няколко години. Възможно е да се виждаме с приятели и близки, но на обяд. Вечери в петък вечер не се препоръчват, тъй като детето ще се събуди точно по същото време в събота сутрин. Ако си легнем късно, може все пак да посрещнем потребностите на детето, но, ако сме уморени, голяма част от радостта от тази работа ще бъде изгубена. Трудно е да се радвате на взаимоотношение, когато единственото ви желание е да продължите да спите. Трябва да си даваме време за почивка. Онова, което аз наричам "групата за подкрепа на родителите", може да бъде нещо много важно и полезно на този етап. Две, три или четири двойки (не твърде много), които живеят наблизо и споделят едни и същи възпитателни идеи, могат да се виждат редовно, така че децата да опознаят всички възрастни и да имат доверие в тях. В известен смисъл това

ing to the new necessities, then it is possible and enjoyable to work and raise our family successfully. We can provide a very favourable educational environment for our children, see them grow well and watch their human potential unfold with our help. I can assure you that it is the best of the possible human adventures.

Reprint from The Assistants to Infancy Newsletter: Fall 1997/Winter 1998 Issue. Dr Montanaro's article was first published by the Montessori Association of Australia.

е като преживяване с разширеното семейство. Когато една двойка има нужда от почивка някоя вечер (с напиване на следващата сутрин) или много кратка ваканция или при възникване на неочаквани спешни случаи, децата могат да останат с приятелите, които познават навиците на детето и са познати на децата. Това е и важна форма на взаимопомощ, която може да посрещне нуждите на родителите, като в същото време децата са защитени.

Ако планираме добре живота си и променим рутината си спрямо новите потребности, е възможно и е удоволствие да работим и да отгледаме успешно семейството си. Можем да осигурим много благоприятна среда за възпитанието на децата си, да ги видим да израстват добре и да станем свидетели на разгръщането на човешкия им потенциал с наша помощ.

Мога да ви уверя, че това е най-прекрасното възможно приключение, което човек може да преживее.

Препечатано от бюлетина "Помощници в ранното детство": издание есен 1997 г./ зима 1998 г.

Статията на д-р Монтанаро първо е публикувана от Асоциация Монтесори Австралия.

